

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Plurimi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Milleuarii numeri & aliorum nota.

in marmoribus inspicitur, hac fuisse figura, duo millia vero sicilicis ad rectam lineolam duplicatis tria millia, triplicatis quaterna millia, quadruplicatis . Præteribo millenarium, quod id signum & à Prisciano & aliis agnitum plerisque locis in conspicuo est. Duo millia, Mediolani videas in hortis qui olim Zichi Simonetæ fuerunt, porta Comensia, ea inscriptione, cujus initium est, C. VALERIUS C. F. O. V. F. & quæ sequuntur. Cai fil. ob votum fecit. Denique

HS. ARBITRATU VALERIE C. F. SORORIS. & Ravennæ apud Petrinum Sueffanum, MONUMENTUM **HS.** EX TESTAMENTO. Sed impressores nonnulli signum vitiarunt, utpote qui HS. C. C. T. D. D. imperitissime fecerunt. Terna vero millia hac ratione signata conspiciuntur in antiquissimo codice Medicæ bibliothecæ Florentiæ, nunc ad D. Laurentii dicatæ per Clementem VII. P. M. epistola ad Caninium Salustium, quæ lib. II. incipit: *Literas à te mihi Sator, eo loco.*

B *Quod scribis ad me de drachmis ccccliii. notatum est* de drachmis, quod computat tribus millibus. Ac ne in quatuor millibus similiter signandis immerer, scilicet hæc ut semel dicam, demum erit regula, ut quotiescumque sive apud Plinium, sive Livium, & alios, præcipue vero in Verrinis, I. unum inveneris duobus CC. præpositis, totidem vero II. subiectis, CCLII. interdum etiam hoc modo per X. denariam notam, CCLXX. III. *facito, nulla dubitatione impeditus.* Ubi CCLIII. *vel CCLXXX. III.* Ubi CCCLIV. *vel CCCLXXX. III.* & millena tot similiter credas.

QUINQUAGINTA. CAP. XLIII.

Quinquaginta vero hieroglyphice per digitos indicandis, lævæ pollicem, palma tota passa, deorsum inflectes, & Γ tertie apud Græcos literæ similitudinem effinges: non autem ut Erasmus ex depravato Bedæ codice scripsit, cum quinquaginta pellicem exteriori arcu instar Græcæ literæ ε incurvatum ad palmam inclinabis. Sed jam ad hujus numeri hieroglyphica veniamus.

REMISSIO VEL INDULGENTIA.

CAP. XLIV.

ERat autem hic numerus remissioni & indulgentiæ consecratus. In veteri enim lege quinquagesimo anno cujusque obligationis remissio condonabatur: quippe si quis possessionem distragisset, recipiebat, si liber in servitutē incidisset libertatem assequeretur, indulgentiam debitor accipiebat, exul in patriam redibat.

EFFOETUS. CAP. XLV.

PER eos qui alterum à quinquagesimo vitæ annum excessissent, cur nonnulli effæto jam corpore, mentis quoque & ingenii debilitatem significari dixerint, non sat scio: nisi Aristotelis dicto freti sint, qui in Politicis ait, post annos IIII. ingenii vigorem evanescere. Unde etiam Euripides Bachis dixerit: *τὸ γῆρας ὑμῶν, εἰ σαρῶ, νὴν σὸς ἔχει.*
Cerno, senectus vestra mentem non habet.

Atque alius non minus dicax, ait:

Πολιά γῆρας ἀήνους, ἢ Φρονήσεως.
Cani judicant ætatem, haud prudentiam,

Sedenim ad hæc amplissimus erit alibi respondentem locus.

PLURIMI. CAP. XLVI.

ET hic quoque numerus, multitudinem significat, quo libenter utitur Maro:

Quinquaginta intus famula.
Quinquaginta atris immanis hiatisque Hydræ.

Nnn

Quam

Quinaria
inta capiti
si centum
novem ca-
ita habent
em.

En. lib. 1.
& lib. 6.

Numerorum
origo & no-
ta varia.

Quam tamen & Simonides πεντηκοντακάλου appellavit, cum Alcaeus ἐν πεντακάλου dixerit, uti su-
perius meminimus. Ut cumq; autem quinquagenarius numerus describatur, spiritalis vite hierogly-
phicum est, & animi ejus qui divinis intentus, sublimia quæque mente concipiat & contempletur:
perinde ac duplicatis in centenariū negotiosum significat. Quinquagesimo enim post resurrectio-
nem die sancti Spiritus afflatus advenit. Et operum nostro: um fructus uberrimi atq; pinguis, ad
centenarium usque numerum cumulantur, eorum, in qua a, qui vita integri, scelerumque puri pere-
grinationis nostræ cursum pie sancteque peregerunt. Hic vero numerus centenarius non sine my-
stio per quinquaginta potius didrachmas, quam per drachmas centum exprimitur in significato in-
juncti: sed quinquaginta bis, ideo complectitur, quia nullum bonum integrum & perfectum opus
esse potest, absque ipsius sancti Spiritus ope auxilioque. Ad similitudinem autem quamdam gestus
ejusmodi, qui quinquaginta præ se fert, factum putarim, ut Latini ejus numeri notam i. elle volu-
erint: quanquam non desint ingenia, quæ re super ea sic philosophentur, aut ratiocinentur potius.
Numeri à punctis prius originem traxerunt: sed quia erant adeo exilia, puncta ipsa aliquantulum
ut usque novem lineolis totidem unumquemque numerum notarent, molestiam & inconcinnam
rationem fore suspicati sunt: ad compendia igitur animum verterunt, & pro quinario, ne quinque
lineas facerent, una signata, reliquas quatuor, per obliquam unam à tergo ductum, **N**, fecerunt.
Mox usui placuit, ut expeditior esset scribendi ratio, pro nata ea V. vocalem quintam statuerent, mox
que usq; novem unitates eas addere, prout numerus quisque postulabat. Ad denarium cum venis-
sent quinque duplicarunt: ita tamen ut secundum inverterent, & subjicerent priori, unamque face-
rent notam per decussationem. Tribus his notis processum est usque ad quadraginta & novem.
Visum est inde facere ad commoditatem, quam ex compendio aucupabantur, quinquaginta no-
tandis, signum illud ex una obliqua linea pro quatuor rectis, & quinta à delligata ferrigere, ut ha-
ret quæ pendeat in latus, quæ stabat in planum deiceretur. Ita ex L. nota sunt quinquaginta. Ven-
tum mox ad centena, quæ per primam ejus nominis literam intelligi voluere. Ad quinquagin-
ta cum venissent, rectam lineolam quæ jacebat in quinquaginta, in semicirculum adcurvatam sur-
rexere in hunc modum **L** quam notam imperiti superiori capiti conjungere, quartam Alpha-
beti literam arbitrati. Atque hoc illud Sicilium est, de quo facta mentio in millenariis, quod
à tergo quingentorum **H** ita applicitum, **J**, mille facit: & ita reliqua, uti supra di-
ctum.

QUINA MILLIA. CAP. XLVII.

Quina vero millia, quo gestu L. in læva, eodem in dextera composito figurantur.

SEXAGINTA. CAP. XLVIII.

Si vero pollicem eo gestu inclinatum, quo quinquaginta per se significat, toto indice circum ducto
diligenter à fronte præcingamus, sexaginta constituemus. Hinc errore fieri non potuisse dicit
Apulejus, ut Æmilianus, contra cujus accusationem causam suam agit, sexaginta pro quadraginta
protulerit: quia longe diversus est utriusque numeri gestus.

VIDUITAS. CAP. XLIX.

Etas vidui-
tatis qua.

PER numerum sane sexagenarium, uti dicebamus, viduitatem veteres significabant: quod mi-
lier id ætatis nata haudquaquam amplius idonea est ad conceptum, propterea quod ab eo anno-
rum numero claudi vulvam Philosophi naturæ contemplatores tradunt, ideoque ulterius illi nu-
bere non licebat: cui legi plurimum nititur Æmilianus contra L. Apulejum. Si qua vero, quod ali-
quando accidisse ferunt, natu tam grandi concepissent, ostenti loco habitum. Quare Elisabethæ
conceptus grandæ va ea ætate pro miraculo adducitur à divino nuncio, ut virgini Deiparæ fidem
faceret, posse Deum, quacumque naturæ vim excedunt efficere. Sara etiam cum à summo Numi-
ne sibi jam nonagenariæ promitti conceptum audisset, risit, utpote quæ id naturæ lege fieri mi-
nime